

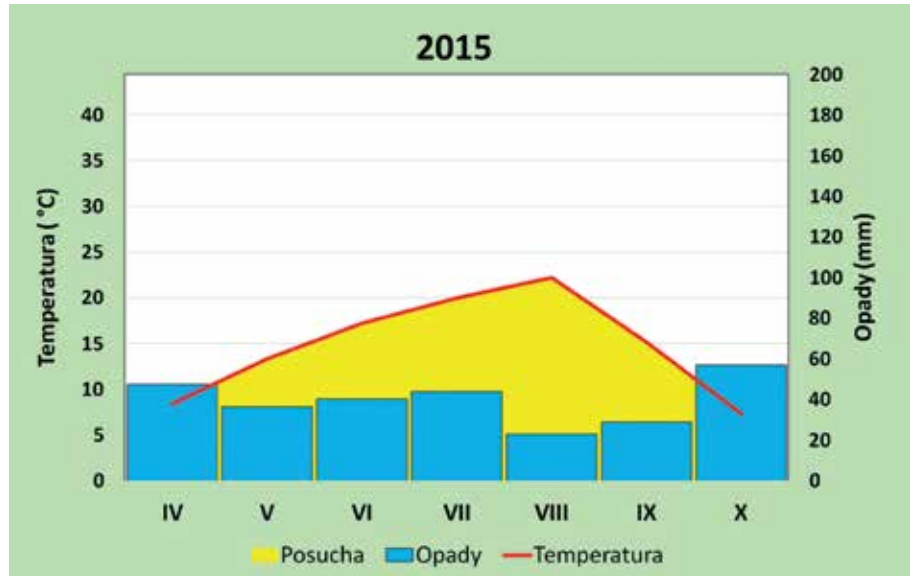
Czy kolejny sezon znowu bez deszczu?

Prof. dr hab. Waldemar Treder
Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach

Woda jest niezbędna do wszystkich podstawowych procesów biochemicznych zachodzących w organizmach żywych. Właściwa gospodarka wodna jest podstawą prawidłowego wzrostu i plonowania roślin uprawnych. W polskich warunkach podstawowym źródłem wody dla roślin uprawianych w polu są opady atmosferyczne. Niestety ich wielkość i rozkład w czasie jest często niewystarczający dla uprawy nie tylko roślin jednorocznych, ale nawet wieloletnich.

Ze względu na przebieg pogody oraz intensyfikację produkcji, nawadnianie staje się zabiegiem koniecznym. Obserwując przebieg pogody dochodzimy do wniosku, że z okresowymi niedoborami opadów spotykamy się coraz częściej. Corocznie zastanawiamy się, jaki będzie następny rok: suchy czy mokry? Czy bez nawadniania można jeszcze będzie prowadzić produkcję? Jest to pytanie szczególnie aktualne po tym, jak nawiedziła nas susza w roku 2015 (rys.).

Sezon wegetacyjny 2015 roku charakteryzował się wysokimi temperaturami i bardzo niską ilością opadów, co spowodowało, że niedobór opadów odnotowano praktycznie dla całego okresu wegetacji. W Skierniewicach najwyższe niedobory opadów odnotowano w sierpniu, kiedy to przy ekstremalnie wysokich temperaturach (średnia temperatura miesiąca 22,2°C) spadło tylko 23,2 mm deszczu. W samym tylko sierpniu niedobór opadów w Skierniewi-

Klimadiagram. Skierniewice IV-X 2015 r.

cach wyniósł ok. 100 mm. Tak wysoki ujemny bilans sierpnia dla Skierniewic był bardzo mało prawdopodobny (prawdopodobieństwo ok. 3,1%).

Susza w roku 2015 może być wręcz nazwana suszą stulecia. Analiza danych dla Skierniewic za lata (1921-2015) wykazuje, że w ciągu ostatnich 95 lat tylko trzy razy wystąpiły aż tak wielkie niedobory opadów. Były to lata 1921, 1992 i 2015. **Niepokojący jest fakt, że pomiędzy pierwszą (z odnotowanych) a drugą wielką suszą upłynęło 70 lat, ale pomiędzy drugą a trzecią (w 2015 roku) - już tylko 22 lata.**

Tego, czy w kolejnym roku znowu będziemy wypatrywać deszczu, nie można wiarygodnie przewidzieć. Prawdopodobieństwo wystąpienia kolejnego aż tak

suchego roku jest bardzo małe - dotychczas nie było to jeszcze odnotowane. Niestety, obserwując przebieg bilansów klimatycznych z wielolecia, obserwujemy obecność stosunkowo długich ciągów kolejnych lat w których występowały wysokie niedobory opadów. Tak więc prawdopodobieństwo wystąpienia kolejnego suchego roku jest duże. Sezon wegetacyjny roku 2015 przeszedł już do historii, ale wielu producentów zapamięta go na długo. **Jedynym sposobem dla uniezależnienia się od zagrożenia suszą jest nawadnianie lub ograniczenie zużycia wody przez stosowanie ściółek.** Należy pamiętać, że obowiązuje nas Prawo wodne i przed przystąpieniem do poboru wody powinniśmy uzyskać Pozwolenie wodnoprawne. ■

Prof. dr hab. Waldemar Treder

Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach

Kierownik Pracowni Nawadniania w Zakładzie Agrotechnologii Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. W pracy zawodowej zajmuje się m.in. nawadnianiem i fertygacją roślin ogrodniczych oraz uprawą pod osłonami truskawki i maliny.

Opracowanie wykonano w ramach zadania nr 3.1 „Rozwój wodo i energooszczędnych technologii upraw ogrodniczych” programu wieloletniego IO (2015-2020) „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego”, finansowanego przez MRiRW.